

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БУДІВНИЦТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ЦИКЛІВ В УКРАЇНІ

© А.М. Устименко¹, Т.В. Рижик²

Будівельна галузь України є одним із найбільш циклічних секторів економіки, чутливим до змін ВВП, інвестиційного клімату та політичної стабільності. Під час економічних підйомів спостерігається активізація будівництва, тоді як у періоди криз відбувається різке скорочення обсягів робіт.

За даними НБУ та Держстату, будівельна галузь України демонструє чітку кореляцію з макроекономічними показниками та етапами циклічності:

- Підйом (2010–2013, 2016–2019)
  - Зростання житлового та комерційного будівництва.
  - Збільшення державних інфраструктурних проектів.
  - Доступність кредитних ресурсів.
- Спад (2014–2015, 2020–2022)
  - Різке скорочення інвестицій.
  - Девальвація гривні → зростання цін на імпорتنі матеріали.
  - Початок війни
  - Відтік кваліфікованих кадрів.

Регіональна диспропорція у відновленні підкреслює нерівномірний вплив війни, коли безпечніші західні регіони переживають швидше відновлення активності на ринку нерухомості, тоді як потреби логістики та ланцюгів постачання зумовлюють попит на будівництво складів. Триваюча стриманість у сильно постраждалих східних регіонах підкреслює постійні ризики та виклики там, тоді як Київ та захід країни бачать більш цілеспрямований розвиток, зумовлений конкретними факторами, такими як доступність та внутрішнє переміщення населення. Навіть за позитивного зростання значне збільшення витрат на будівництво становить серйозну проблему для темпів та доступності зусиль з відновлення та реконструкції.

Вплив ринкових умов на учасників будівництва з урахуванням економічних циклів (рис.1.)

Рис.1. Вплив ринкових умов на учасників будівництва з урахуванням економічних циклів розвитку будівельної галузі

Інноваційні ризики в умовах нестабільності згруповані наступним чином:

- a) фінансові,
- b) технологічні,
- c) ризики ланцюга поставок,
- d) ризик людських ресурсів (рис.2.)

Рис.2. Інноваційні ризики в умовах нестабільності

Висновки. Перспективи будівельної галузі України значною мірою залежать від врегулювання війни та масштабів післявоєнної відбудови. Хоча початкове відновлення вже триває, залишаються значні проблеми, включаючи зростання витрат, нестачу робочої сили та необхідність значних інвестицій. Очікується подальше зростання у 2026 році, зумовлене відновленням та попитом на сучасні будівлі. Проте очікується подальше зростання витрат на будівництво у 2025 році. Довгостроковий потенціал зростання є значним, зумовлений необхідністю відновлення величезної кількості зруйнованої інфраструктури та житла, але терміни та темпи цього зростання є невизначеними. Trading Economics прогнозує продовження зростання ВВП від будівництва у 2026 та 2027 роках. Очікується повне впровадження нових правил щодо будівельної продукції від ЄС до 2026 року, що потенційно вплине на ринок.

Література

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://stat.gov.ua/en/topics/construction> (дата звернення: 1.05.2025).
2. Ukraine: Price History - Global Property Guide [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalpropertyguide.com/europe/ukraine/price-history> (дата звернення: 1.05.2025).
3. Conflict in Ukraine: A timeline (2014 - eve of 2022 invasion) - UK Parliament [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9476/CBP-9476.pdf> (дата звернення: 1.05.2025).
4. Ukraine's construction industry is recovering despite the war - UBN [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ubn.news/ukraines-construction-industry-is-recovering-despite-the-war/> (дата звернення: 1.05.2025).
5. Ukraine GDP From Construction - Trading Economics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tradingeconomics.com/ukraine/gdp-from-construction> (дата звернення: 1.05.2025).